

Nr 65.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ersättning till Axel Bernhard Axelson i anledning av sjukdom, ådragen under militärtjänstgöring; given Stockholms slott den 7 februari 1936.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ivar Vennerström.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 7 februari 1936.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDEŃ, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, SKÖLD.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Vennerström anför:

Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, utgår enligt bestämmelserna i förordningen den 18 juni 1927 (nr 234), vilken förordning trätt i kraft den 1 januari 1928. Genom ifrågavarande förord-

ning har förordningen den 18 juni 1909 (nr 89 sid. 1) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, upphävts, dock att ersättningsanspråk, som grundas på olycksfall som inträffat eller sjukdom som yppats före den 1 januari 1928, skall bedömas enligt äldre bestämmelser.

I 1 § av förordningen den 18 juni 1909 stadgas, att därest under militärtjänstgöring i fred olycksfall inträffar, så att tjänstgörande värnpliktig, volontär vid hären eller någon, som tillhör flottans eller kustartilleriets stammanskap, varder skadad, eller därest person, som nu nämnts, skadas under tjänstgöring i krig, staten skall utgiva ersättning jämlikt vissa i förordningen stadgade grunder. Dylik ersättning utgives jämväl, om sjukdom med därav följande skada yppas under eller efter slutad militärtjänstgöring och tjänstgöringen skäligen kan antagas hava till sjukdomen bidragit.

Ifrågavarande ersättning utgår från den i § 46 mom. 1 värnpliktslagen omförmälda invalid- och pensionsfond.

Axel Bernhard Axelson i Norrviken fullgjorde värnpliktstjänstgöring vid Svea ingenjörkår under tiden den 31 oktober 1919 — den 20 januari 1920. Sedan Axelson vid läkarundersökningar i början av år 1920 befunnits lida av lungtuberkulos, förklarade riks försäkringsanstalten genom beslut den 17 februari 1920 honom berättigad till ersättning för nämnda sjukdom jämlikt bestämmelserna i förenämnda förordning den 18 juni 1909. Genom särskilda beslut tillerkändes Axelson sedermera av anstalten dylik ersättning för tiden den 21 januari 1920—den 30 september 1924.

I en till riks försäkringsanstalten den 10 oktober 1935 inkommen skrift gjorde Axelson med stöd av ett samma dag utfärdat läkarintyg framställning om utbekommande av ytterligare ersättning i anledning av ovannämnda sjukdom. Enär berörda framställning gjorts först sedan mer än tio år förflutit efter utgången av den tid, för vilken ersättning tidigare tillerkänts Axelson, och denne vid sådant förhållande jämlikt bestämmelserna i förordningen den 4 mars 1862 om tioårig preskription och om kallelse å okända borgenärer måste anses hava förlorat sin talan mot anstalten i fråga om rätten till ersättning, fann anstalten genom beslut den 29 oktober 1935 sig icke kunna upptaga framställningen till prövning.

Hos Kungl. Maj:t har Axelson sedermera i en till försvarsdepartementet den 5 november 1935 inkommen skrift anhållit att utan hinder av gällande preskriptionsbestämmelser få komma i åtnjutande av ersättning enligt grunderna för tillämplig förordning om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Axelson, som den 30 september 1924 ansett sig arbetsför, vid sistnämnda tidpunkt haft anställning såsom kontorist, att han vid läkarundersökning i juni 1933 befunnits vara i behov av vila från arbetet och till följd därav erhållit tjänstledighet från sin anställning under tre månader, att Axelson emellertid icke vid sistnämnda till-

fälle hos riksförsäkringsanstalten framställt anspråk på ersättning, enär han under tjänstledigheten vistats i sitt hem, samt att Axelson, som därefter skött sin tjänst till och med den 9 oktober 1935, vid läkarundersökning påföljande dag befunnits lida av lungtuberkulos (lungblödning).

Riksförsäkringsanstalten har i avgivet utlåtande i ärendet den 15 november 1935 anfört, bland annat, att Axelson efter september månad 1924 icke låtit sig avhöra hos anstalten, förrän han den 10 oktober 1935 gjort framställning om ytterligare ersättning i anledning av lungsjukdom. Enligt ett av biträdande läkaren hos riksförsäkringsanstalten, överläkaren A. Gullbring, avgivet yttrande måste samband anses föreligga mellan Axelsons nuvarande lungsjukdom och den sjukdom, för vilken han tidigare från anstalten åtnjutit ersättning.

Arméförvaltningens civila departement och sjukvårdsstyrelse hava i utlåtande den 30 december 1935 — under erinran, bland annat, att riksdagen tidigare i åtskilliga fall medgivit, att ersättning enligt grunderna för ovannämnda förordning den 18 juni 1909 finge utgå, oaktat framställning därom icke blivit gjord inom föreskriven tid — hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att till Axelson finge från och med den 1 januari 1936 från beväringmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han enligt nämnda grunder kunde anses berättigad.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att Axelson, som under tiden den 21 januari 1920—den 30 september 1924 uppburit ersättning till följd av lungsjukdom, som han ådragit sig under militärtjänstgöring, den 10 oktober 1935 hos riksförsäkringsanstalten — under åberopande av ett samma dag utfärdat läkarbetyg — framställt anspråk på ersättning i anledning av att han ånyo befunnits lida av nämnda sjukdom. Då framställningen gjorts först sedan mera än tio år förflutit efter utgången av den tid, för vilken ersättning tidigare tillerkänts Axelson, har anstalten, under åberopande av bestämmelserna i förordningen den 4 mars 1862 om tioårig preskription och om kallelse å okända borgenärer, förklarat sig icke kunna upptaga framställningen till prövning.

Då, enligt vad riksförsäkringsanstalten meddelat, samband måste anses föreligga mellan den lungsjukdom, varav Axelson vid läkarundersökningen den 10 oktober 1935 befunnits lida, och den sjukdom, för vilken han tidigare från anstalten åtnjutit ersättning, finner jag billigt, att han från och med sagda dag får komma i åtnjutande av ersättning enligt i förenämnda förordning den 18 juni 1909 angivna grunder.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till Axel Bernhard Axelson må — utan hinder därav att anspråk på ersättning icke framställts inom behörig tid — från och med den 10 oktober 1935 från beväringmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han

Departements-
chefen.

Kungl. Maj:ts proposition nr 65.

enligt grunderna för förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, kan anses berättigad.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Alf Ewerlöf.